

O B Ě Ž N Í K č. 97Hlupáci a hrdinové

Koncem roku 1982 přispěl Ota ULČ v časopisu Čechů a Slováků ve Švýcarsku "Zpravodaj" č. 11 závažnou statí do sporu mezi demokratickou částí exilu a bývalými komunisty.

Ota ULČ připomíná knihu Petra Hrubého "Hlupáci a hrdinové" /Fools and Heroes/, kterou již v roce 1980 vydalo nakladatelství Pergamon Press ve Velké Británii.

Petr HRUBÝ je renomovaný autor. V roce 1948 přerušil svá studia na Karlově universitě, poté působil 12 let v rozhlasové stanici Svobodná Evropa, dostudoval ve Švýcarsku a pracoval kratší dobu ve Spojených státech. Nyní působí jako politolog na universitě v západoaustralském Perthu.

V knize je popsána transformace téměř třiceti osob, mezi nimi především bývalých komunistů PELIKÁNA, MLYNÁŘE, KOHOUTA, SELUCKÉHO, ale i SVITÁKA a dalších. Velká část z nich žije a působí dnes ve svobodném světě.

Ota ULČ nepitvá detaily uvedené v knize, ale klade k faktům v ní obsaženým a k činům bývalých komunistů otázku :

"Jak to bylo možné? Jak mohl inteligentnímu člověku učarovat marxismus-leninismus? ... Jak mohli s odkazem na víru konat velká svinstva, způsobovat existenční, když už ne jinou záhubu svých současníků, bližních, přátel? Lze nyní věřit jejich prohlédnutí? Prošli všichni milostí prohlédnutí jako Savel na cestě do Damašku? "

Ota ULČ dále právem uvádí

"že nedovede nevidět v dnešních trpitelích a hrdinech ony propagandistické prostitutky. To není jen věc amnézie odpouštění a odpuštěk - to je věc i rozumu. Paměti nelze dobře poroučet."

Ano, Jiří PELIKÁN, ZDENĚK MLYNÁŘ., Zdeněk HEJZLAR, a další let sedmdesátých a osmdesátých bývali též muži let padesátých.

Ota ULČ končí svoji úvahu slovy :

"Kritici HRUBÉMU vytykají, že nevidí motivy svých postav. Věru, úmysly bývají málo viditelné. Ale od kdy negují úkaz, čin, škodu, svinstvo?"

Doporučujeme proto s O. ULČEM: "Přečtěte si HRUBÉHO knihu".

V exilovém sporu se v interview pro Zpravodaj vyslovil šéfredaktor časopisu "Rozmluvy" Alexander TOMSKÝ.

Na otázku, zda chápe, že bývalí političtí vězni mají nedůvěru k lidem typu PELIKÁNA, MLYNÁŘE a pod., A. TOMSKÝ uvedl:

"Chápu je a do jisté míry s nimi sympatizuji. Člověk, který ztratil nejlepší léta, kariéru, ale i zdraví a který přijel na Západ jako nikdo, se dívá s velice podivným pocitem, jak tito lidé na veřejnosti vystupují a do jisté míry nás reprezentují. Zijeme ovšem v anomální situaci. O veřejné debolševizaci nemůže být vůbec řeč. Domnívám se však, že kdyby existovalo svobodné Československo, že by k tomuto procesu nutně došlo a že tedy veřejné vystupování takových lidí, jako jsou PELIKÁN, MLYNÁŘ, KOHOUT, je absurdní český demokratický exil by jim veřejnou činnost neměl příliš umožňovat. Zajímavý je názor některých disidentů doma. Mnoho lidí jednoznačně nesouhlasících s režimem nepodepsalo CHARTU 77 jen proto, že nechtěli s bývalými komunisty mít nic společného. Jsou to zejména katolíci, skauti a podobné vždycky výrazně nekomunistické skupiny".

Tolik Alexander TOMSKÝ. Souhlasíme se závěrečnou poznámkou redaktora Zpravodaje, že i náš exil by se měl řídit příkladem uvedených domácích disidentů a s bývalými budovateli tak zvaného socialismu přerušit dialog.